

וְאֵי תִּמְאָה, (מלכים א' ב') זֶכַי הַתְּעֵנִית בְּכָל אֲשֶׁר הַתְּעֵנָה אָבִי, בְּגִינִי בֶּךָ זֶכַח דְּלָא קַטִיל לֵיה. אֲלָא אֲבִיתָר, בְּגִינֵן דְּהֹוָה מֵאַתָר מִסְפְנָא, זֶכַה בֵּיה דָוד, עַד לֹא סְלִיק לְמַלְכָיו, בֶּד הֹוָה מִכְמָאוֹן לֵיה שָׁאוֹל, וְהַוִי אֲרֻחוֹי בְּמִסְפְנָא, (לבר) אֲבִיתָר בְּגִינָונָא דָא, וְלֹזְמָנָא דְשָׁלַט שְׁלָמָה, סִיחָרָא קִיְמָא בְּאֲשָׁלְמוֹתָא, וְהֹוָה בְּחִדּוֹתָא דְעַתִירָו, דְכָלָא הֹוָה לֵיה, לֹא זֶכַה בֵּיה אֲבִיתָר.

וְדָאֵי שָׁדָה עֲנָתֹות, רֹזֵא דְמַלָּה הֹוָה, וַיְרַמְּיה דְקִנִי לֵיה, פֶלֶא הֹוָה, בְּגִינֵן לְאַחֲסָנָא רֹזֵא עַלְאָה. תָא הָזֵי, בֶּד שְׁלַטָא סִיחָרָא, שָׁדָה תִּפְוָחִים אַקְרָרִי, בֶּד אַיְהוּ בְּמִסְפְנָנוּ, שָׁדָה עֲנָתֹות. בְּגִינִי בֶּךָ, תַּוְשְׁבַחְתָּא דְלַתְתָּא, עַבְיד לֵיה עַתִירָו, יְשַׁלְיָמוֹתָא.

לשון הקודש

הַלְבָנָה בְשָׁלְמוֹת, וְתִיתָה בְּחִדּוֹתָה שֶׁל עַשֶּׂר, שְׁהַבֵּל הָיָה לוֹ, לֹא זֶכַה בְּאֲבִיתָר, וְדָאֵי שָׁדָה עֲנָתֹות סּוֹד הַדָּבָר הָיָה, וַיְרַמְּיה שָׁקָנָה אֶתְתוֹן, הַכֵּל הָיָה בְשִׁבְיל לְרִשְׁת סּוֹד עַלְיוֹן. בָא רָאה, בְשׁוֹלְטָת הַלְבָנָה, הִיא נִקְרָאת שָׁדָה תִּפְוָחִים. בְשָׁהָיָה בְעַנִי, שָׁדָה עֲנָתֹות. מִשּׁוּם בֶּךָ תַּשְׁבַחְתָּ שְׁלָמָה עֹשָׂה קָה עַשֶּׂר וְשָׁלְמוֹת.

שָׁדָה מִמְקוּם עַנִי, שְׁנַדְבָּקָה בּוֹ הַלְבָנָה, שָׁהָיָה עֲנִיה עֲנָתֹות. זֶאָם תָאָמָר, (שׁ) זֶכַי הַתְּעֵנִית בְּכָל אֲשֶׁר הַתְּעֵנָה אָבִי, מִשּׁוּם בֶּךָ צַדִיק שְׁלָא חָרְגָ אֶתְתוֹן? אֲלָא אֲבִיתָר, מִשּׁוּם שָׁדָה מִמְקוּם עַנִי, זֶכַה בּוֹ דָוד עַד שְׁלָא עַלְהָ לְפָלְכוֹת, בְשָׁהָיָה אָזְרָב לוֹ לְשָׁאוֹל, וְהֹוָה דָרְבוּ בְעַנִי, וְאַחֲרֵךְ בָמֹו זָה אֲבִיתָר. וְלֹזְמָנָ שְׁלַטָא שְׁלָמָה, עַמְרָה

בָּמָה דָּדוֹד, כֵּל יוֹמָיו אֲשֶׁתְּדַל לִמְעָבֵד שְׁלִימֹו לְהָ, וְלִגְנָגָן זָמֵרִי, לְזָמֵרָא וְלִשְׁבָחָה לְתַתָּא. וּבְדָדוֹד אֲסְתְּלִיק מַעַלְמָא, שְׁבִיק לְהָ בְּשְׁלִימֹו, וְשְׁלִמָה נְטַל לְהָ בְּעוֹתָרָא, בְּשְׁלִימָוֹתָא, דָהָא סִיחָרָא נְפֻקָא מִמְּסִבְנָנו, וְעַאלָת לְעוֹתָרָא, דָבָהָד עֲוֹתָרָא, שְׁלַט עַל כֵּל מַלְכֵי אָרְעָא.

וְעַל דָא (מלכים א^ו) אֵין כֶּסֶף לֹא נְחַשֵּב בַּיּוֹם שְׁלִמָה. אֶלָא פָלָא דָהָב, דָאַתְרַבִּי דָהָב, וּבְהַהוּא זָמֵנָא בְּתִיב, (איוב כח) וְעַפְרוֹת זָהָב לוֹ, דָהָא עַפְרָה דָלְעִילָא, הַוָה מִסְתְּבִל בֵיה שְׁמֵשָא, וּבְאַסְתְּבָלוֹתָא דְשְׁמֵשָא וְתוֹקְפִיה, עַפְרָא עַבִיד וְאַסְגֵי דָהָב.

תָא חַזִי, מַטְזֵרִי דְנֵהִירָו, דְתוֹקְפָא דְשְׁמֵשָא תְּפִנָן, עַפְרָא (דף ג' ע"א) דְאָרְעָא בֵינִי טוֹרִי, בְלִחוּ עַבְדִי דָהָב, וְאֶלְמָלָא חִזּוֹן בִּישִׁין דְרַבִּיאוֹ תְּפִנָן, בְנִי נְשָׂא

לשון הקודש

בָמוֹ שְׁדֹוד, כֵל יְמִיו הַשְׁתַדֵל לְעַשּׂות וְעַל זה, (שם^ו) אֵין כֶּסֶף [לא] נְחַשֵּב בַּיּוֹם לְהָ שְׁלָמוֹת וְלִגְנָגָן מִינִי זָמֵר לְזָמֵר וְלִשְׁבָחָה לְמַטָּה, וּבְשְׁדֹוד הַסְּתַלְקָה מִהָעוֹלָם, הַשְּׁאֵיר אָוֹתָה בְּשְׁלָמוֹת, וְשְׁלִמָה לְקַח אָוֹתָה בְעַשָר, בְּשְׁלָמוֹת, שְׁהָרִי הַלְבָנָה יֵצֵא מַהֲעַנִי וְנִכְבַּסָה לְעַשָר, שְׁבַעֲשָר הַזָּהָר שְׁלַט עַל כֵל מַלְכֵי הָאָרֶץ.

בָא רִאה, מִן הָרִים שְׁבַח הַשְּׁמָשׁ מַאוֹר שָׁם, עַפְרָה הָאָרֶץ שְׁבַין הָרִים בָלָם

לֹא הָוּ מְסִבְנֵי, בְּגַין דְּתוּקָפָא דְּשֶׁמֶשָׁא אֲסִגִּי דְּהָבָ. בְּגַין בָּהּ, בַּיּוּמוֹי דְּשֶׁלֶמֶת, אֵין כְּסֻף נְחַשֵּׁב לְמִאוּמָה, דְּהָא תְּקִיפָא דְּשֶׁמֶשָׁא אֲסִתְבָּל בְּעַפְרָא, וְאֲסִגִּי לְיהָבָ. וְעוֹד דְּהָהָוָא עַפְרָא, סְטָרָא דְּדִינָא אֵיהָוָ. כְּפָד אֲסִתְבָּל בֵּיהָ שֶׁמֶשָׁא, נְטִילָתְקִיפָא וְאֲתָרְבִּי דְּהָבָא. בְּיַוְן דְּאֲסִתְבָּל שֶׁלֶמֶת בָּהּ, שְׁבָח וְאַכְרִיז וְאָמָר, (קהלת ג) הַפְּלָל הָיָה מִן הַעֲפָר וְגוֹ.

וְעַל דָא שֶׁלֶמֶת לֹא אַצְטְרִיךְ לְנִגְנָא בְּדוֹד, אֶלְאָ שִׁירְתָּא דְאֵיהָוָ רְחִימִי דְעַזְתָּרָא, דְהָיוָא גְּהִירוֹ וְרְחִימֹו דְכָל תְּשִׁבְחוֹן דְעַלְמָא בֵיהָ הָיוֹ, תְּוִשְׁבְּחַתָּא דְמְטָרוֹגִיתָא כְּדִ יִתְבָּא בְּפְרָסִיא לְקַבְּלִיהָ דְמַלְבָּא קָאָמָר.

ברתיב, (מלכים א י) וַיִּתְן הַמֶּלֶךְ אֶת הַכְּסֻף בִּירִוּשָׁלָם כְּאַבְגִּים, בְּגַין דְכָלָא הָוָה דְהָבָ, וְעַפְרָא

לשון הקודש

עושים זְהָב, וְאֶלְמָלָא חִוּת רְעוֹת שְׁרָבוֹת שֵׁם, לֹא הָיָי אָנָשִׁים עֲנָנִים, מִשּׁוּם שְׁתְּקָפָה הַשְׁפָשָׁמָן מִרְבָּה אֶת הָזָהָב. מִשּׁוּם כֵּד בִּימִי שֶׁלֶמֶת אֵין כְּסֻף נְחַשֵּׁב לְמִאוּמָה, שְׁהָרִי תְּקִיף הַשְׁמָשׁ מִסְתְּבָל בְּעַפְרָה וּמִרְבָּה אֶת הָזָהָב. וְעוֹד, שָׁאוֹתוֹ עַפְרָה הוּא צָד הַדִּין. בְּשִׁמְסְתָבָל בּוֹ הַשְׁמָשׁ, נוֹטֵל תְּקִיף וּמִרְבָּה זְהָב. בְּיַוְן

אתקֵשֶׁר בְּשָׂמָאלָא, בְּסַטְרָא דְּרַחִימָיו. בְּמַה דָּאַת אָמָר,
(שיר השירים ב) **שְׁמָאלוֹ תְּחַת לְרַאשֵּי, וְשָׂמֶשָׁא אַתְּדַבֵּק**
בְּהַדָּה, וְלֹא אַתְּעִדֵּי מִינָה.

שְׁלָמָה טעה בהאי, דהא חמא דאתקְרִיב סִיחָרָא
בְּשָׂמֶשָׁא, יִמְנָא מַחֲבָקָא, וְשָׂמָאלָא תְּחוֹת
רִישָׁא, כִּיּוֹן דְּאַתְּקְרִיבָו דָא בְּדָא, אָמָר, הָא אַתְּקְרִיבָו
בְּחַדָּא, יִמְנָא מַה הָכָא. דַהָא יִמְנָא לֹאו אִיהוּ אַלְא
בְּגַיּוֹן לְקַרְבָּא, כִּיּוֹן דְּאַתְּקְרִיבָו דָא בְּדָא לִמְאי
אַצְטְּרִיךְ, מִיד אֵין כְּסֻפָּה לֹא נְחַשֵּׁב בַּיּוֹם שְׁלָמָה.

אָמָר לֵיה קָדְשָׁא בָּרוּךְ הוּא, אַנְתָּךְ דְּהִית יִמְנָא,
חַיִּיךְ, אַגְּתָּךְ תִּצְטִירָךְ לְחַסְדָּךְ בְּנֵי נְשָׁא, וְלֹא
תְּשַׁבָּה. מִיד סְטָא שָׂמֶשָׁא מַלְקָבֵל סִיחָרָא, וְסִיחָרָא
שְׁרִיא לְאַתְּחַשְּׁבָא, וְהַזָּה שְׁלָמָה מַהְדֵר עַל פְּתַחַין,
וְאָמָר, (קהלת א) **אַנְיִי קְהַלָּתָה, וְלֹא הָזָה מִן דִּיעָבֵד עַמִּיהָ**

לשון הקודש

עוֹשָׁה, שָׁהָרִי יִמְנָא אַיִּנה אַלְא בְּרִי לְקַרְבָּ? בְּיַוֹּן שְׁקָרְבָּו וְהַבָּו, לִפְמָה צָרִיךְ? מִיד אֵין
בְּסֻפָּה (לא) נְחַשֵּׁב בַּיּוֹם שְׁלָמָה.
אָמָר לוֹ הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: אַתָּה דְּהִית
אַתְּ הַיְמָן - חַיִּיךְ, אַתָּה תִּצְטִירָךְ לְחַסְדָּךְ
בְּנֵי אָדָם וְלֹא תִמְצָא. מִיד סְטָה הַשְּׁמֶשׁ
מִכְנֶגֶד הַלְּבָנָה, וְהַלְּבָנָה הַתְּחִילָה
לְהַחְשָׁה, וְהַזָּה שְׁלָמָה מַתְוִיר עַל הַפְּתַחַים
וְאָוֹמָר (קהלת א) **אַנְיִי קְהַלָּתָה, וְלֹא הָזָה מִן**

בִּירוּשָׁלָם בְּאֶבֶנִים, מִשּׁוּם שְׁחַפֵּל הַיה
וְהַבָּ, וְהַעֲפָר נִקְשָׁר בְּשָׂמָאל בְּצִדְקָה
הַאֲהָבָה, בֶּמו שָׁגָאָמָר (שיר ב) שְׁמָאלוֹ תְּחַת
לְרַאשֵּׁי, וְהַשְּׁמֶשׁ נִדְבָּק עַמָּה וְלֹא זַ
מִּפְנֵה.

שְׁלָמָה טעה בָּוּה, שָׁהָרִי רָאָה שְׁהַלְבָנָה
קְרַבָּה לְשָׂמֶשׁ, וְהַיְמָן מַחֲבָקָת, וְהַשְּׁמֶשׁ
תְּחַת הַרְאָשָׁה. בְּיַוֹּן שְׁהַתְּקַרְבָּו וְהַלְּזָו,
אָמָר, בָּרִי הַתְּקַרְבָּו בְּאֶחָר, יִמְנָא מַה בָּאָן

חֶסֶד, מֵאִ טַעַמָּא, בְּגַיְן דְּדַחָה יְמִינָא, וְלֹא חֶשֶׁב לֵיה. הַדָּא הָזָא דְבַתִּיב, (מלכים א' י) אֵין כֶּסֶף לֹא נִחְשַׁב בִּימֵי שְׁלֹמֹה לְמַאוֹמָה.

וַעֲלֵךְ דָא, כֹל דְאַסְגֵי תְשַׁבְּחוּ לְגַבֵּי קָדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא, אַסְגֵי שְׁלֹמֹה לְעַילָא, בְּגַיְן כֵה הַקְשִׁיבֵי לִישָׁה. בְתִיב, (איוב ז) לִישָׁ אֹבֵד מְבָלֵי טַרְפָה וְנוּ, לִישָׁ הַיְנוּ לִישָׁה, בְדַבְתִיב, חַק חַקָה. אֹבֵד, בְדַבְתִיב, (ישעיה צ) וְבָאוּ הָאֹבְדִים. מְבָלֵי טַרְפָה, בְּגַיְן, דְאַיְהִי תְּבֻעָה (פ"א עילָה) עַלְיהָ לְמִיחָב, בְדַבְתִיב, (משל ל"א) וְתָקַם בְּעוֹד לְיַלְהָ וְתָתַן טַרְפָה לְבִיתָה.

וּבְגַיְן לְבִיא יְתִפְרְדוֹ. בְּגַיְן דְכַלְהוּ חַיְילִין, פְדֵ אַיְהִי יְהִיבָת לְהֹזֵן טַרְפָה, כְלֹהוּ מִתְחַבְּרוֹן בְתָה, וַיְנִיקְזָן בְתָה. וּבְדֵ אַיְהִי יְתַבָּא מְבָלֵי טַרְפָה, דְגַרְמָן גָלוֹתָא, וְדֵ אַיְבִי לְבִיא יְתִפְרְדוֹ, מִתְפְּרִשּׁוֹן כְלֹהוּ לְכֹמֶה סְטְרִין

לשון הקידוש

שִׁיעָשָׂה עַמוֹ חֶסֶד. מַה הַطָּעַם? מִשּׁוּם שְׁדָחָה אֶת הַיְמִין וְלֹא חֶשֶׁב אֶתְהוּ, וְהוּ שְׁבַתּוֹב (מלכים א' י) אֵין כֶּסֶף (לֹא) נִחְשַׁב בִּימֵי שְׁלֹמֹה לְמַאוֹמָה.

וְלֹבֶן כָל הַמְּרַבָּה תְשִׁבָּחוֹת לְקָדוֹש-בָּרוֹך-הָוּא, מְרַבָּה שְׁלוּם לְמַעַלָה, מִשּׁוּם בְדֵ (ישעיה) הַקְשִׁיבֵי לִישָׁה. בְתִוב (איוב ז) לִישָׁ אֹבֵד מְבָלֵי טַרְפָה וְנוּ, לִישָׁ - הַיְנוּ לִישָׁה, בְתִוב חַק חַקָה. אֹבֵד

וְאַרְחִין, בָּגִין לֹאשֶׁבֶחَا לְמַעֲבֵד דִינָא. וְעַל דָא, בְזָמָנָא
דְקָרְבָּנָא אֶתְעַבֵּיד, כֹּלֶא מַתְתָּקָנוּ, וּמַתְקָרְבָּיוּ פְּחָדָא
כְּדָקָאָמָרָן. הַשְׁתָּא דְקָרְבָּנָא לֹא אֶתְעַבֵּיד, וְדָאי בָּנִי
לְבִיא יִתְפְּרֹדוּ, וּבָגִינוּ כֵּה, לִית לֹן יוֹם דָלָא אַשְׁתָּבָח
בֵּיה דִינָא, דָהָא לֹא מַתְעַרְיוֹן עַלְאיָין וַתְתָאֵין בְשָׁלִימָו
עַלְאה כְּדָקָאָמָרָן.

תָא חִזִי, הַשְׁתָּא צְלוֹתָא דָבָר גַשׁ, אֶתְעַר שְׁלִימָו
לְעַיְלָא וַתְתָא, וּבְבָרְכָתָא דְבָרִיךְ לְקָדְשָׁא בָרִיךְ
הֽוּא, מַתְבָּרְכֵין עַלְאיָין וַתְתָאֵין. וְעַל דָא בְצְלוֹתָא
דִישְׂרָאֵל מַתְבָּרְכָאָן עַלְמַיִן. מִאן דְמַבְרֵךְ לֵיה לְקָדְשָׁא
בָרִיךְ הֽוּא, יִתְבָּרֵךְ. מִאן דָלָא בָרִיךְ לְקָדְשָׁא בָרִיךְ
הֽוּא, לֹא יִתְבָּרֵךְ. דָהָא הוּא דְבָתִיב, (שמואל א ב) בַי
מִכְבָּדִי אֲכַבֵּד וּבָנִי יִקְלָן.

לשון הקודש

גְּפָרְדִים לְכֶפֶה אֲקָדִים וּדְרָכִים בְּרוּי לְמַצָּא
לְעַשּׂוֹת דִין. וְלִבְנֵן בְשַׁקְרָבָן נְعָשָׂה, הַכְלָל
מַתְקָנִים וּמַתְקָרְבִים בְּאַחֲרָה, בָמֹ
שָׁאָמָרָנוּ. עַבְשׂו שַׁקְרָבָן לֹא נְعָשָׂה, וְדָאי
שָׁבְנִי לְבִיא יִתְפְּרֹדוּ, וּמְשֻׁוּם כֵּה אֵין לְנוּ
יּוֹם שָׁלָא נְמַצָּא בּוּ דִין, שְׁהָרִי לֹא
מַתְעוּרְרִים עַלְיוֹנִים וּתְהִזְוִנִים בְשָׁלְמוֹת
עַלְיוֹנָה בָמֹ שָׁאָמָרָנוּ.
בָא רָאָה, עַבְשׂו תְּפִלָת הָאָדָם מַעֲזָרָת

רַב המנוגנא סָבָא, כִּסְאָ דְּבָרֶכֶתָא לֹא יְהִיב לֵיהּ
לְבָרֶר גַּשׁ אַחֲרָא לְבָרֶכֶתָא, (דָּבָעִ לְאַתְּגַטְּלָא) אַלְאָ
אַיְהוּ אַקְדִּים וְגַטִּיל לֵיהּ (בִּימִינָא וּבְשָׂמָאלָא) בְּתִירִ יְדוּיִ
וּמְבָרֶךָ. וְהָא אַמְרָן, דָּבָעִ לְגַטְּלָא לֵיהּ בִּימִינָא (ס"א
ולא בשמאלא) וּבְשָׂמָאלָא, וְאַפְתַּעַל גַּב דְּבָלָא אַתְּעַרוּ
בֵּיהּ, שְׁפֵיר הַזָּא.

אַבְלָ כִּסְאָ דְּבָרֶכֶתָה הַכִּי אַצְטְּרִיךְ כּוֹם, דְּבָתִיב, (תְּהִלִּים
קט) כּוֹם יְשֻׁיעָת אַשָּׁא, דְּהָא בְּהָאי כּוֹם,
אַתְּגִידָו בְּרֶכֶאן מַאֲינָנוּ יְשֻׁיעָת דְּלָעִילָא, וְהָא גַטִּיל
לוֹן, וְבָנִישׁ לוֹן לְגַבְיהָ, וְתִפְנוּ אַתְּגַטְּרִיךְ (לוֹן) חַמְרָא
עַלְאָה וְאַתְּבָנִישׁ בְּהַהּוּא כּוֹם. וּבְעִין לְבָרֶכֶתָה לֵיהּ
בִּימִינָא, (ס"א וּבְשָׂמָאלָא) וּלְאָבְשָׂמָאלָא, וּחַמְרָא דְּאַיְהוּ
בְּהָאי כּוֹם בְּנִישׁ, דִּירְתְּבָרְכוֹן בְּחַדָּא, וּבְעִין לְבָרֶכֶתָה
פְּטוּרָא, דְּלֹא תְּהָא רִיקְגָּזָא מְנַהְמָא וּחַמְרָא, פְּלֹא
(ה) פְּתַחְדָּא.

לשון הקודש

רַב המנוגנא הַזָּקָן לֹא נָתַן כּוֹם שֶׁל בְּרֶכֶת
לְאַדְם אַחֲר לְבָרֶךָ, וְשַׁצָּה לְטַל אַלְאָ הוּא
הַקְדִּים וְגַטְל אֶתְהוּ נְבִימָן וּבְשָׂמָאלָן בְּשִׁתְיִ
יְדוּיִ וּמְבָרֶךָ. וְהָרִי אַמְרָנוּ שְׁצָרִיךְ לְטַל
אֶתְהוּ נְבִימָן וּלְאָבְשָׂמָאלָן וּבְשָׂמָאלָ, וְאַפְתַּעַל
עַל גַּב שְׁכָלָם הַתְּעוֹרָרוּ בּוּ – יְפָה הוּא.
אַבְלָ כּוֹם שֶׁל בְּרֶכֶת בְּהָ צָרִיךְ כּוֹם,
שְׁבָתוּב (תְּהִלִּים קט) כּוֹם יְשֻׁיעָת אַשָּׁא,